

Enkelte karakteristikk ved norsk pensjonsbransje i et europeisk perspektiv i lys av Silver saken

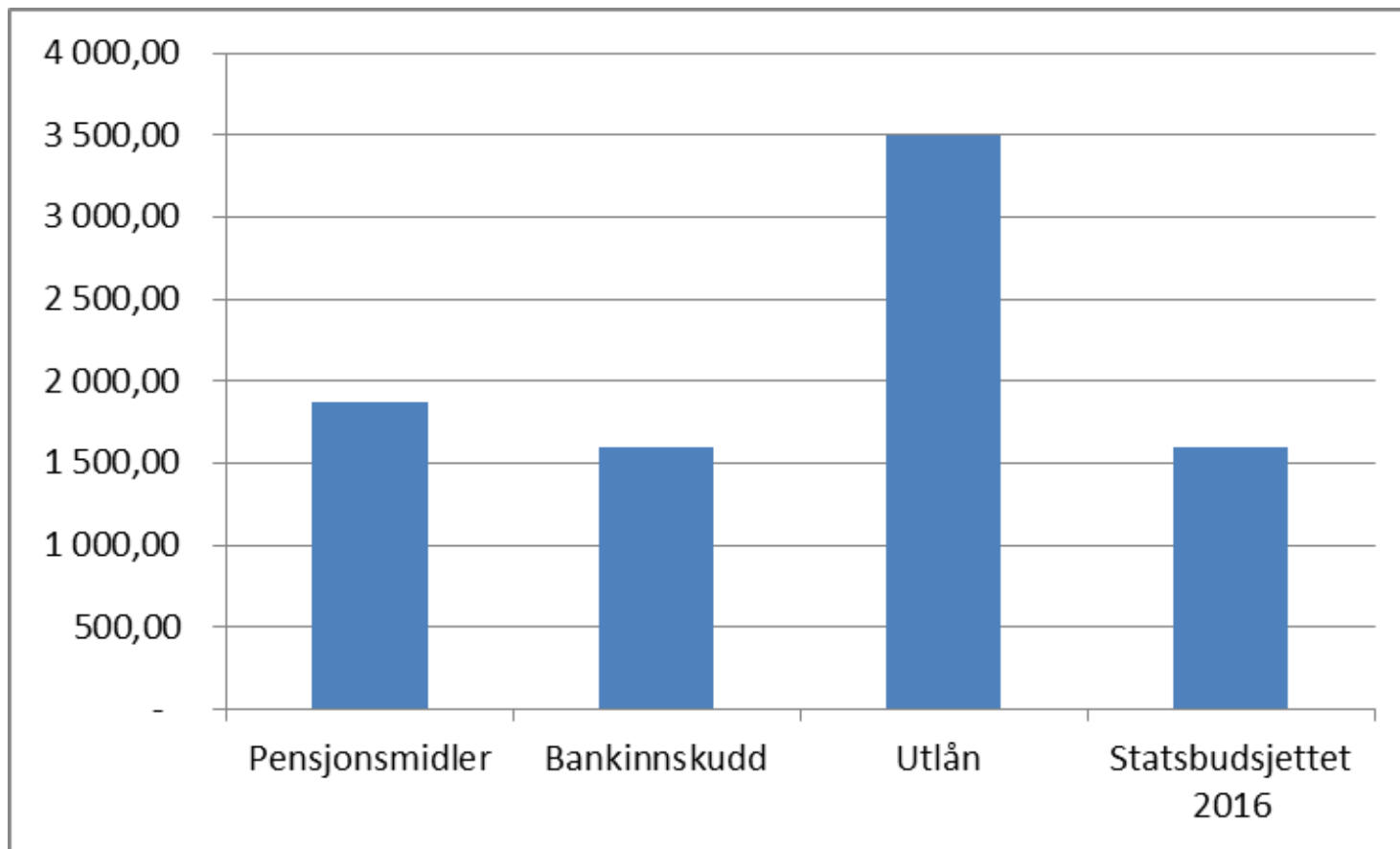
- Vidar Pedersen
- Fagsjef Pensjon
- Aon Norway AS

Innhold

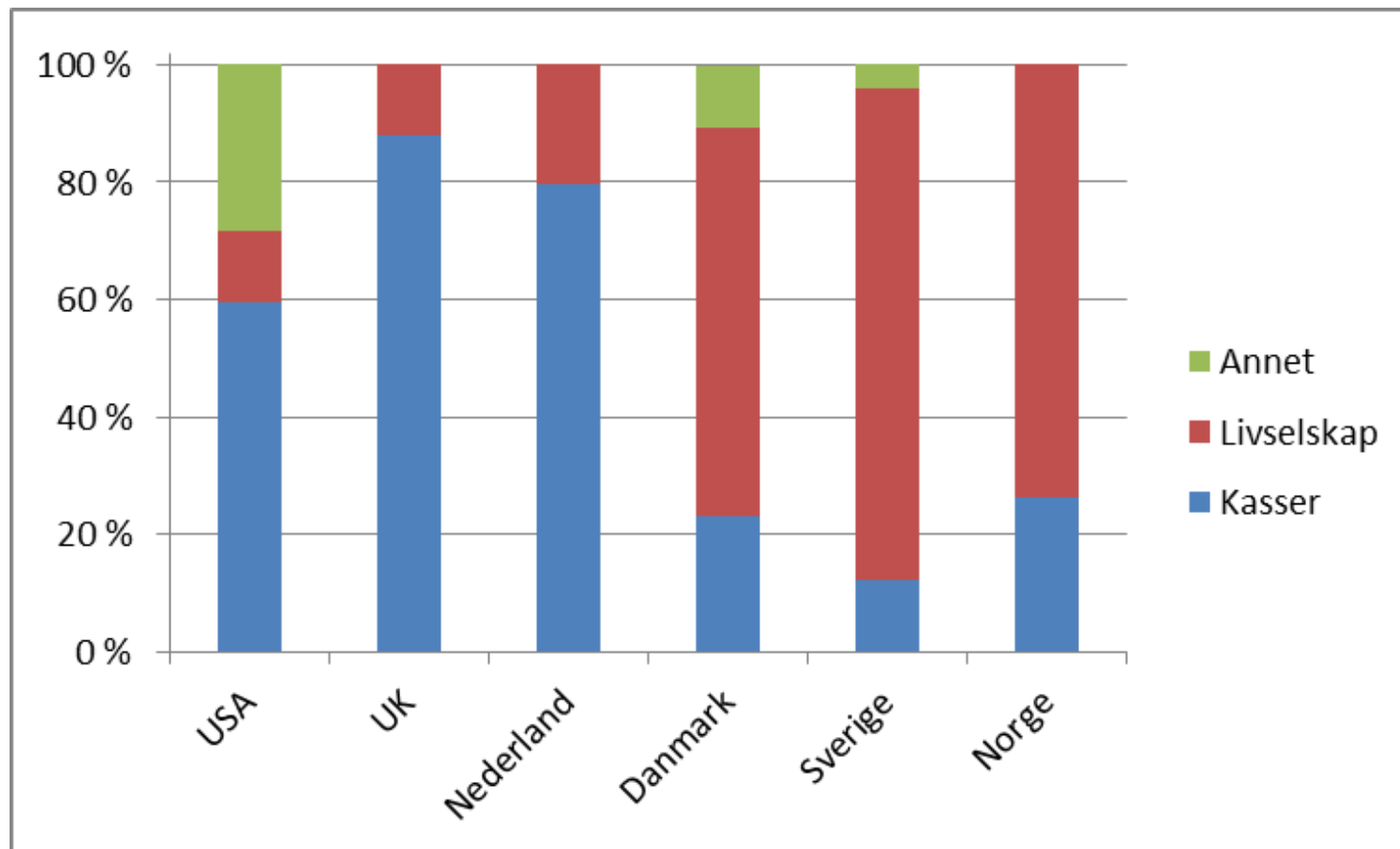
- Statistikk Norge i Europa
- Renter
- Solvensregulering
- Eksempel på konsekvens

Kilder benyttet: OECD, EIOPA, Finans Norge, Finanstilsynet, Pensjonskasseforeningen, SPK, Kommunalbanken, Norges Bank, Statsbudsjettet 2016, estimer. De fleste tall reflekterer situasjonen ved årsskiftet 2015/2016

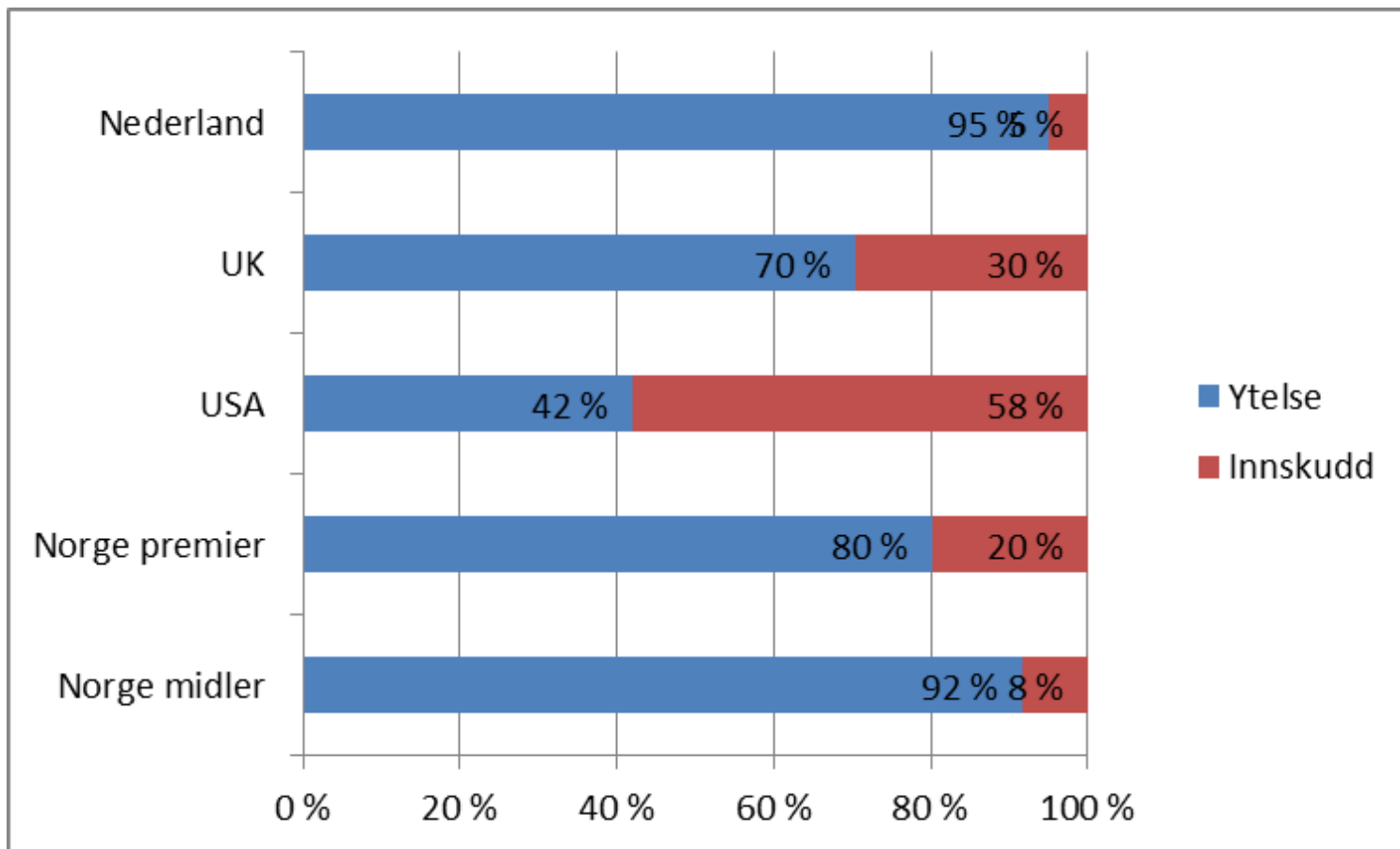
Pensjonsmidler i Norge i perspektiv – milliarder kroner 31.12.2015

Norge sammenlignet med noen land – kasse vs. livselskap

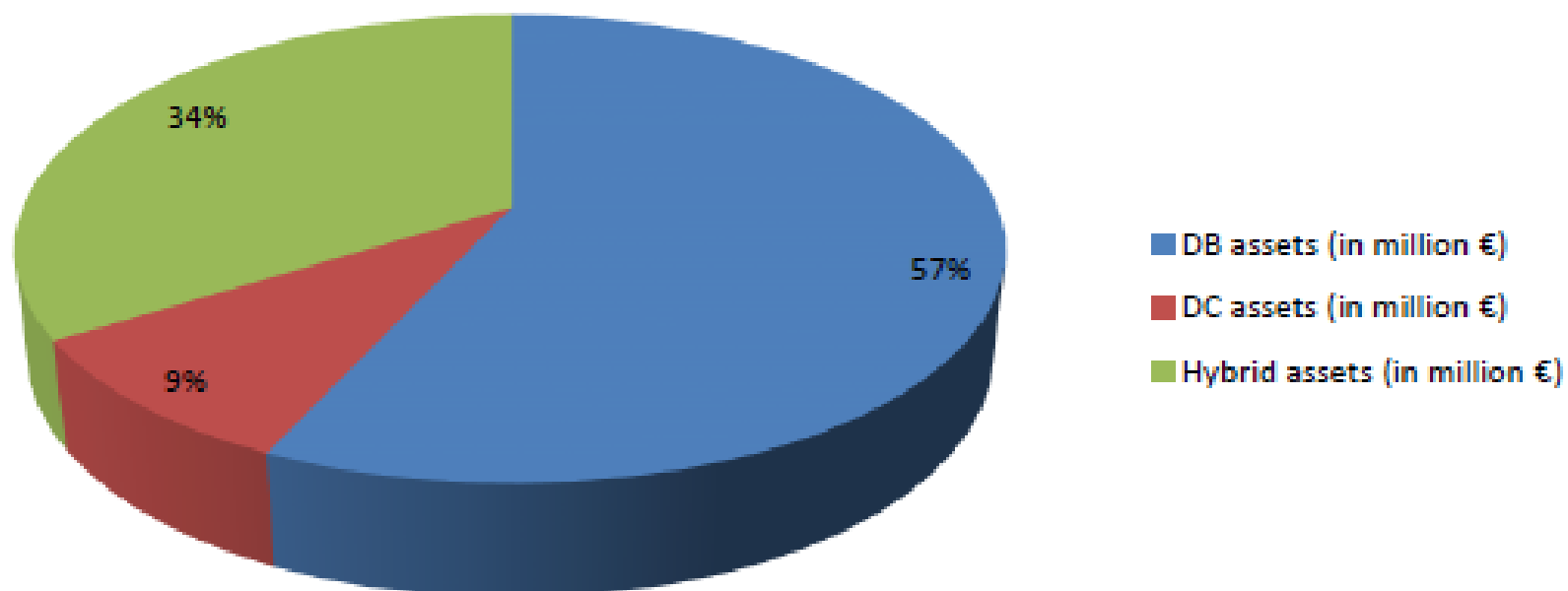

Norge mot noen andre land innskudd vs. Ytelse - midler

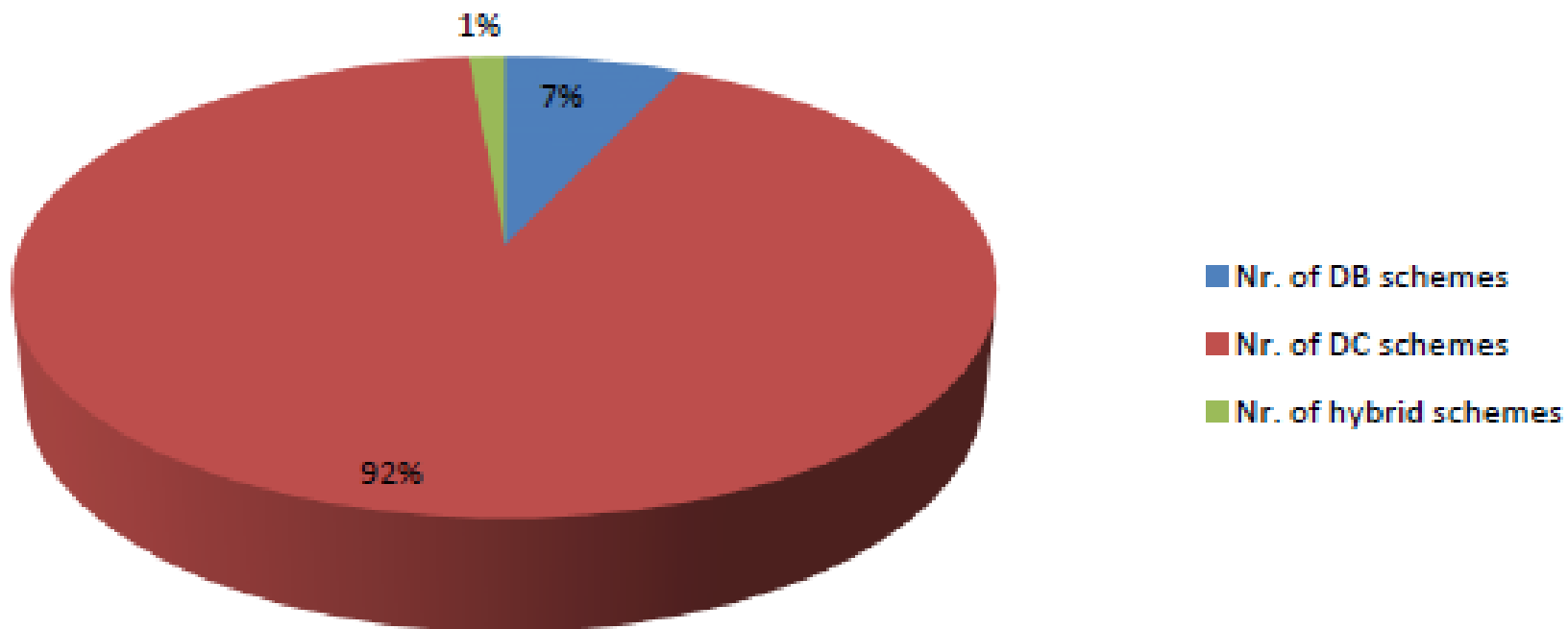
Hele EØS -området

Figure 6: Scheme type - asset values (in million €)

EIOPA market
development report

Figure 4: Scheme types - in absolute numbers

Nye kapitalkrav i Norge

- Solvens 2 innført for livselskap med virkning fra 1.1.2016
- Enkelte selskap fikk ett års dispensasjon til 1.1.2017

- Solvens 2 foreslått innført for norske pensjonskasser fra 1.1.2018
- Høringsutkast fra Finanstilsynet sendt ut 15.9.2016

Nye kapitalkrav i EØS-området

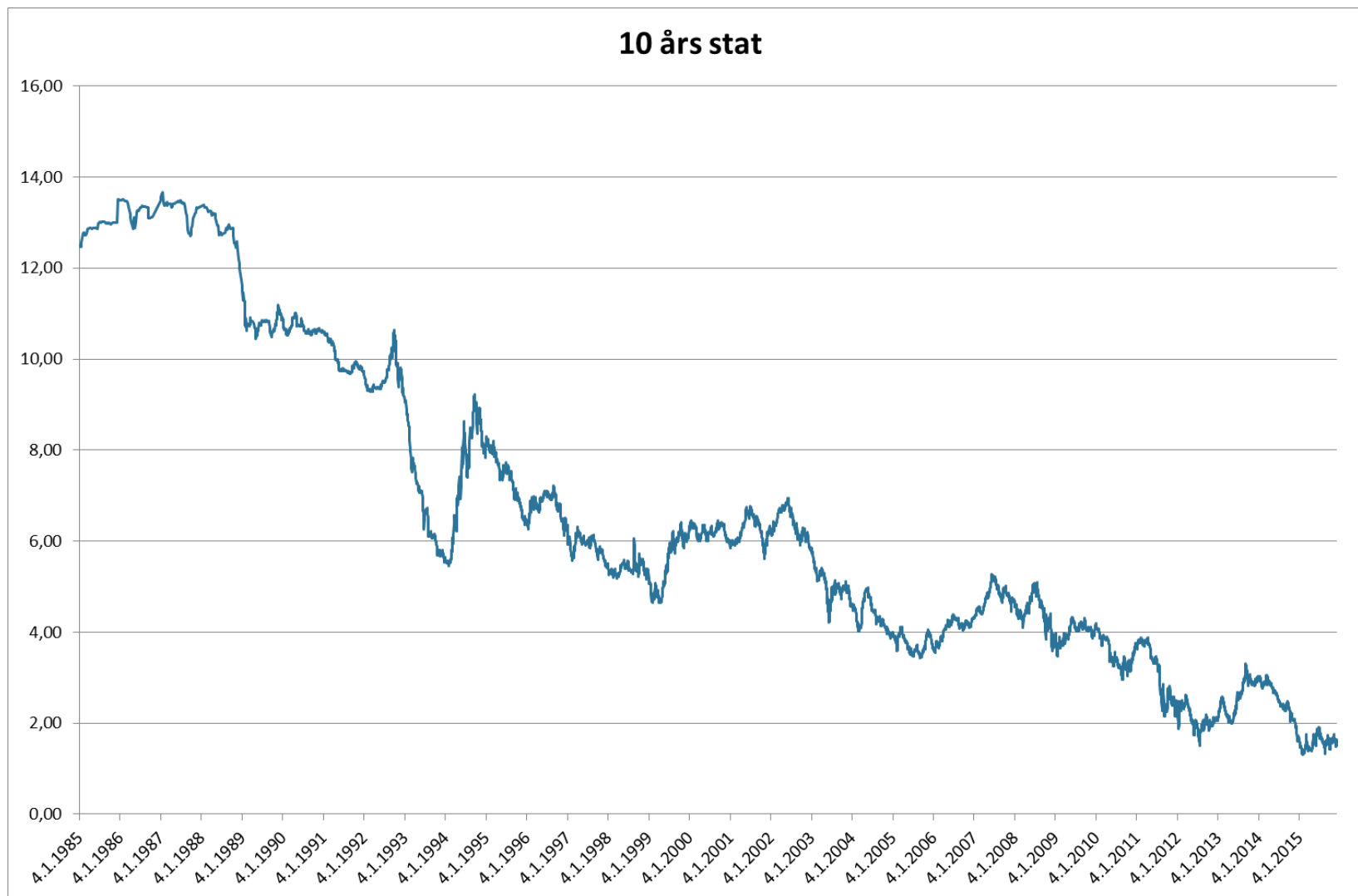
- **Solvens 2**

- Utredet siden tidlig 2000- tall
- Første QIS i 2005, med norske deltagere
- I kraft 2016.
- Gjelder for forsikringsselskaper, med **unntak** av
  - **Tjenestepensjonsforsikring** etter IORP artikkel 4
    - IORP art. 4 benyttes i stort monn av Frankrike og Sverige
    - Art. 4 ikke utredet i Norge (!)
- Verdsettelse av forpliktelse til risikofri rente
- – ikke bokført rente, ikke markedsrente

- **IORP I/II**

- Gjelder for **tjenestepensjonskasser**
- Verdsettelse av forpliktelser til en konservativ «prudent» markedsrente, men **ikke** risikofri rente
- En helt annen liga enn Solvens 2, men likevel strengere enn bokført rente i dag.

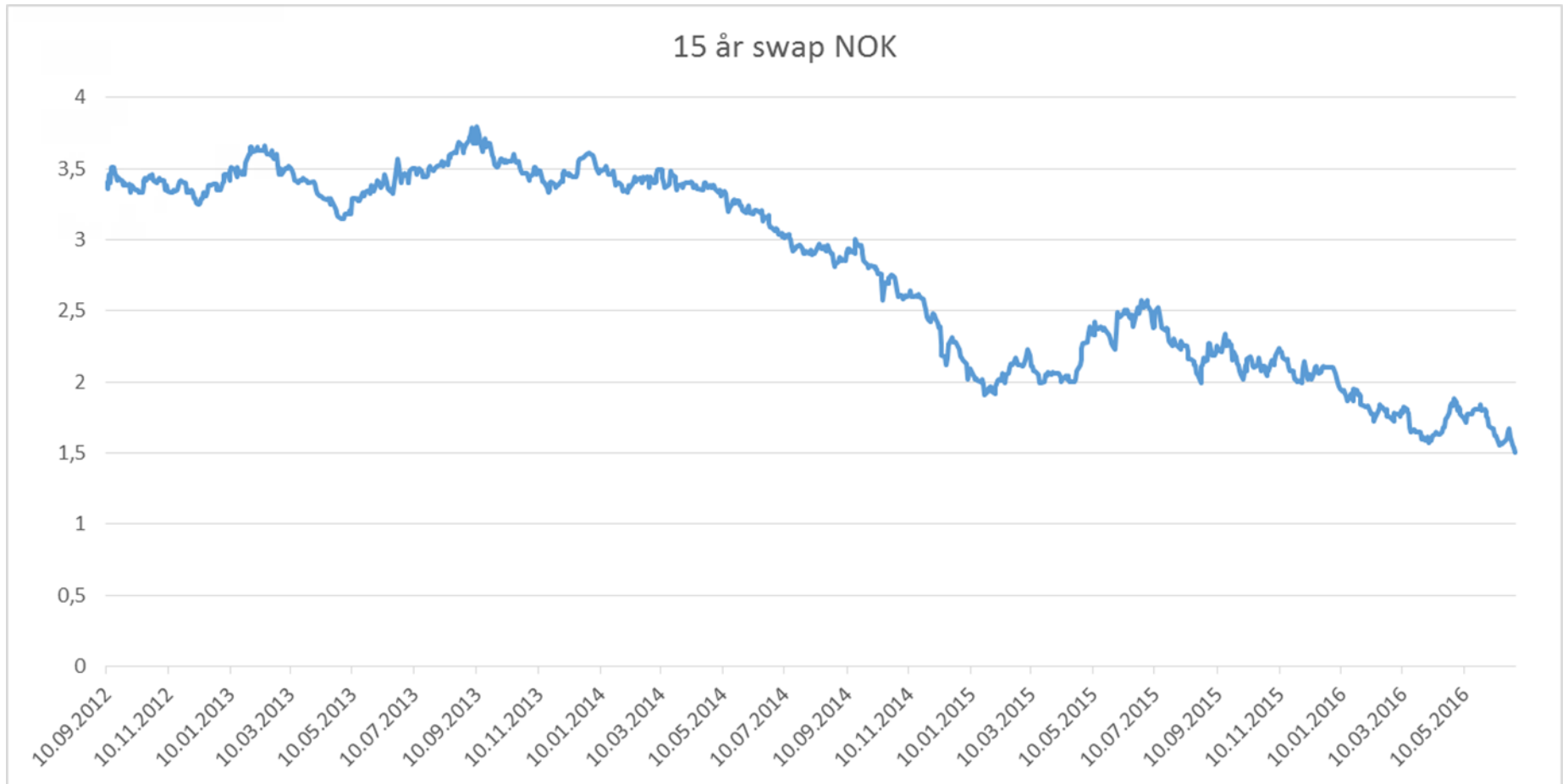
Lave renter I Norske statsrenter

Kilder: Norges Bank

Vidar Pedersen – Aon Norway AS

Lave renter

Kilde : kommunalbanken

Eksempel – hypotetisk ved overdragelse av portefølje under offentlig administrasjon til annen aktør

Mann 48 år	
Garantert årlig ytelse fra 67 og livsvarig, fripolise fra 1999	100 000
Grunnlagsrente	4,0 %
Gjennomsnittlig diskonteringsrente	3,10 %
Tilslag i markedet	1,60 %
Verdi ved 4%	636 443
Verdi ved 3,1 %	820 870
Verdi ved 1,6%	1 273 363
Reduksjon	36 %
Min nye ytelse	64 465